

De rechten van kinderen en voorzieningen voor 0-3

Europees beleid ten aanzien van zorg, opvoeding en educatie voor jonge kinderen zou toch in één lijn moeten liggen met de beleidsidealen voor de kinderrechten. Eurochild vindt het teleurstellend dat de Europese documenten zo weinig samenhang laten zien. Een gemiste kans.

DOOR: JANA HAINSWORTH - De week van 14-18 februari 2010 was een belangrijke week voor kinderen in de Europese Unie. De Europese Commissie publiceerde twee Communicaties die richting geven aan de toekomstige EU-beleidsontwikkeling en samenwerking op twee belangrijke gebieden: de rechten van kinderen en op het gebied van zorg, opvoeding en onderwijs voor jonge kinderen.

Volgens commissaris Vassiliou vormt de Communicatie over toegankelijkheid en kwaliteit van kinderopvang 'het begin van een nieuw hoofdstuk over samenwerking in onderwijs in de EU'. Het is de eerste keer dat de EU zich focust op voorzieningen voor kinderen van nul jaar tot leerplichtleeftijd en de nadruk legt op 'persoonlijke ontwikkeling en het welzijn van het kind, sociale integratie en een leven lang leren.' Voor Eurochild en vele andere actoren op het gebied van kinderrechten is dit een belangrijke doorbraak na de laatste 10 'wildernisjaren'. De Barcelona-doelstellingen waren de enige beleidsregels waarin naar het jonge kind werd verwezen, enkel gedreven door de wens om meer moeders op de arbeidsmarkt te krijgen.

De toon van deze laatste Communicatie van het directoraat-generaal Onderwijs en Cultuur is duidelijk anders. Het pleit voor universele toegankelijkheid van kwaliteitsvolle voorzieningen. Ook bevordert het een geïntegreerde, holistische benadering ten aanzien van het jonge kind (alhoewel misschien niet zo expliciet als we zouden willen) en neemt het afstand van de traditionele focus op zorg als het om jonge kinderen gaat. Het stelt een aantal opeenvolgende acties voor die het kinderen mogelijk maakt te leren samen met en van hun leeftijdgenootjes. Daarnaast worden er concrete maatregelen aanbevolen, zoals het gebruik van structuurfond-

sen, wat een impuls geeft aan de kwaliteit en kwantiteit van de voorzieningen. De Communicatie erkent de betekenis van voorzieningen voor jonge kinderen voor de brede Europa-doelstelling om vóór 2020 20 miljoen mensen boven de armoedegrens te tillen en om schoolverlaten met 10 procent te verminderen. Tegelijkertijd wordt de meerwaarde voor het individu en de ontwikkeling van 'het hele kind' erkend.

Twee dagen eerder publiceerde de justitiële afdeling van de Europese Commissie zijn eigen Communicatie: *An EU agenda on children's rights*. Deze Communicatie is het langverwachte vervolg op de in 2006 gemaakte afspraak van de commissie 'om een allesomvattende strategie te ontwikkelen die verzekert dat de Europese Unie bijdraagt aan de bevordering en vrijwaring van de rechten van kinderen in alle interne en externe acties en de inspanning van de andere lidstaten op dit gebied ondersteunt'.

Tegenvaller

Het justitiële document valt zwaar tegen als het gaat om het bieden van een samenhangende visie op hoe de conventies over de rechten van het kind van de EU en de UN in EU-beleidsregelingen geïntegreerd moeten worden. In theorie was de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon in 2009 een nieuw hoofdstuk voor de maatregelen rondom de kinderrechten omdat dit document het bevorderen van de rechten van het kind als een welomschreven doel van de Unie benadert. Het verdrag omvat ook het *Handvest van de Grondrechten* waarin een specifiek artikel staat gericht op kinderen. In dit artikel wordt het principe van 'het belang van het kind' en het recht op participatie van kinderen reeds erkend.

In het visiedocument van Eurochild van mei

2010, beschrijven wij ons standpunt met betrekking tot de EU-strategie voor de kinderrechten.¹ In november betuigden de lidstaten als de 'Permanent Intergovernmental Group Europe de l'Enfance', hun steun aan de bijdrage van het Belgische voorzitterschap door te stellen dat 'het opstellen van regels binnen EU-instellingen gevoed moet worden door expertise, training, gedeelde ervaringen, tools, monitoring en evaluatie, om te verzekeren dat beleid niet alleen over kinderen gaat maar ook gebaseerd is op kinderrechten'.

Een lange weg

We hebben nog een lange weg te gaan voordat we daadwerkelijk een geïntegreerde aanpak bereiken ten aanzien van de kinderrechten in de EU. De Communicatie over het jonge kind helpt wellicht een aantal stappen in de goede richting. De invoering ervan vereist samenwerking tussen verschillende EU-afdelingen en ministeries van de lidstaten. Hoewel het de ministeries van Onderwijs zijn die de Europese Commissie opdracht hebben gegeven om beleidssamenwerking voor zorg, opvoeding en onderwijs voor jonge kinderen te ondersteunen, worden ook andere ministeries gevraagd inzet te tonen om de kwaliteit en toegankelijkheid van zorg, opvoeding en onderwijs voor kinderen van nul tot drie jaar te onderzoeken. Beleid voor deze leeftijdscategorie valt meestal onder ministeries van gezondheid, familie zaken of sociale zaken.

Kinderen zijn geen kasplantjes die gedijen in een kas. Het is tijd dat de EU haar werkwijze aanpast om een meer coherente benadering op beleidsontwikkeling mogelijk te maken. Een coherente benadering, een benadering die recht doet aan alle aspecten van het leven van kinderen, zal op termijn efficiënter en effectiever zijn.

Jana Hainsworth is secretaris-generaal bij Eurochild.

• E.Jana.Hainsworth@eurochild.org

¹ www.eurochild.org/fileadmin/user_upload/Policy/Other/PolicyPositionEUStrategy.pdf